

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asia: VNS 1/2016 vp Valtioneuvoston selonteko: Suomen kehityspolitiikka

Suomen UN Women ry:n lausunto

Suomen UN Women ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja olla kuultavana valtioneuvoston Suomen kehityspoliittiseen selontekoon liittyen. Pyynnön ja asiantuntemuksemme mukaisesti keskitymme lausunnossamme erityisesti sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja naisten ja tyttöjen oikeuksiin sekä työllisyyden ja ihmisarvoisten työpaikkojen edistämiseen (erityisesti sukupuolinäkökulma huomioiden).

Sukupuolten tasa-arvon saavuttaminen on yksi tärkeimmistä kestäväen kehityksen globaalin toimintaohjelman (Agenda 2030) päämääristä ja sen kokonaisvaltainen huomioiminen on edellytys myös muiden tavoitteiden toteutumiselle. Tämän linkityksen olisi ollut hyvä näkyä vielä vahvemmin kehityspoliittisessa selonteossa, vaikka sukupuolten tasa-arvo ja naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistaminen onkin hienosti nostettu Suomen kehityspolitiikan tärkeimmäksi painopistealueeksi.

Epäselväksi jää myös se, miten painopiste näkyy rahoituksen kohdentamisessa erityisesti kahdenvälisen yhteistyön ja ohjelmien/ hankkeiden osalta. Monenkeskisen yhteistyön osalta painopistealueen korostaminen näkyy hieman selkeämmin linjauksena, jonka mukaan ”tukea keskitetään erityisesti niihin toimijoihin, jotka parhaiten edistävät Suomen kehityspolitiikan painopisteitä”. YK-järjestöjen osalta pääkumppaneita ovat YK:n tasa-arvojärjestö UN Women, YK:n lastenrahasto UNICEF ja YK:n väestörahasto UNFPA. Suomen UN Women pitää tärkeänä sitä, että tukea kohdennetaan nimenomaisesti painopistealueiden mukaisesti, mutta valitettavana seikkana sitä, että näidenkin järjestöjen tukeen kohdistuu mittavat leikkaukset.

Näillä toimenpiteillä on negatiivinen vaikutus tavoitteen *naisten ja tyttöjen oikeudet ja asema ovat vahvistuneet* saavuttamiseen.

Kehityspoliittisen selonteon mukaan Suomi tukee paikallista yksityissektoria ja sen kansainvälisiä yhteistyötahoja, jotta ne parantaisivat naisten mahdollisuuksia työllistyä, toimia yrittäjinä, omistaa ja osallistua talouselämään. Nämä ovat tärkeitä toimenpiteitä, mutta naisten työllisyyteen ja työhön liittyvät ongelmat ovat vahvasti rakenteellisia kysymyksiä, joita ei voida ratkaista pelkästään investointien ja kumppanuuksien lisäämisellä ja innovaatioita hyödyntämällä, jos samalla ei puututa naisia syrjiviin rakenteisiin ja käytäntöihin.

Jotta naisten oikeus ihmisarvoiseen työhön, vertailukelpoiseen palkkaan, turvallisiin työolosuhteisiin ja riittävään eläkkeeseen toteutuisivat, tulisi Suomen kehityspoliitiikan edistää muutoksia myös talouden rakenteisiin ja talouspoliittiseen päätöksentekoon. UN Women on esittänyt¹ vaihtoehtoja talousagendaa, jolla voidaan taata naisten tasa-arvoinen oikeus tuotantoresursseihin ja sosiaaliturvaan ja joka takaa naisille riittävän toimeentulon sekä arvostuksen naisten tekemälle työlle.

Kehityspoliittisen selonteon mukaan Suomi huolehtii siitä, että tasa-arvo otetaan huomioon kaikessa kehityspoliitikassa. Selonteko linjaa myös, että Suomi huolehtii naisten osallistumisesta sekä naisten suojelun ja oikeuksien toteutumisesta konfliktimaissa ja niiden ratkaisussa kansainvälisten sopimusten ja YK:n päätösten, kuten päätöslauselma 1325 mukaisesti. Kirjaukset ovat hyviä linjauksenomaisella tasolla, mutta jättävät avoimeksi sen, miten ja millaisten toimenpiteiden avulla näistä huolehditaan.

Konkreettisten tavoitteiden ja toimenpiteiden puute on yleisemminkin koko kehityspoliittisen linjauksen/selonteon heikkous.

Helsingissä 25.2.2016

Elina Multanen
toiminnanjohtaja, Suomen UN Women ry

¹ *Progress of the World's Women 2015-2016: Transforming Economies, Realizing Rights*